

Fagligt udvalg for den pædagogiske assistentuddannelse og social- og sundhedsuddannelsen
 September 2013

Udviklingsredegørelse for 2014 for erhvervsuddannelsen til pædagogisk assistent

Nøgletal	2010	2011	2012
Igangværende uddannelsesaftaler pr. 31/12 i det aktuelle år	2088	2786	3023
Indgåede uddannelsesaftaler i det aktuelle år	1525	1603	1843
Igangværende skolepraktikaftaler pr. 31/12 i det aktuelle år	Der er ikke skolepraktik i uddannelsen.	Der er ikke skolepraktik i uddannelsen.	Der er ikke skolepraktik i uddannelsen.
Elever optaget i skolepraktik i det aktuelle år	Der er ikke skolepraktik i uddannelsen.	Der er ikke skolepraktik i uddannelsen.	Der er ikke skolepraktik i uddannelsen.
Bruttopraktikpladssøgende pr. 31.12 i det aktuelle år	Opgøres ikke	Opgøres ikke	Opgøres ikke
Fuldførte *	82	444	1143
Fuldførelsesprocent **	78	77	79

*) Fuldførte er det antal elever, som i perioden 1/10 forrige år til 30/9 i det aktuelle år har fuldført uddannelsen.

**) Fuldførelsesprocenten er andelen af dem, der begyndte i perioden 1/10 forrige år til 30/9 i det aktuelle år, som forventes at fuldføre deres uddannelse angivet i procent.

Bemærk: Ministeriet har endnu ikke tal for antal fuldførte og fuldførelsesprocent for 2012, og udvalgene bedes selv indsætte tal, i det omfang udvalgene har tallene (evt. skønnede tal). PASS har indhentet tal for 2012 fra Databanken.

	2010	2011	2012
Beskæftigelsesfrekvens (inkl. syge/barselfrekvens)***	0,55	0,53	0,53
Videreuddannelsesfrekvens****	0,41	0,43	0,26

***) Beskæftigelsesfrekvensen i 2010 baserer sig på færdiguddannede i 2009, frekvensen i 2011 baserer sig på færdiguddannede i 2010, og frekvensen i 2012 baserer sig på færdiguddannede i 2011.

Ministeriet oplyser, at beskæftigelsesfrekvensen kun indeholder oplysninger fra SOSUI-skoler, ikke professionshøjskoler.

****) Videreuddannelsesfrekvensen i 2010 baserer sig på færdiguddannede i 2008, frekvensen i 2011 baserer sig på færdiguddannede i 2009, og frekvensen i 2012 baserer sig på færdiguddannede i 2010.

1. Den erhvervmæssige udvikling og udviklingsmulighederne inden for uddannelsens område og tilgrænsende områder

- Internationalisering; hvordan er uddannelsen under indflydelse af internationale tendenser?

Uddannelsen søges af elever med dansk eller udenlandsk herkomst svarende til befolkningssammensætningen. Således var ca. 8 % af de praktikpladsaftaler, der blev indgået i 2011, blev indgået med en person med en udenlandsk herkomst.

Den pædagogiske assistentuddannelse mærker internationale tendenser, ved at børn og unge med udenlandsk herkomst udgør en stigende procentdel af brugerne i dagtilbuddene. For børn og unge med udenlandsk herkomst kan daginstitutionen være det første møde med dansk kultur. Derfor skal uddannelsen sikre eleverne kompetencer til at tilgodese brugere med udenlandsk herkomst og deres forældres særlige behov.

- Teknologiu udvikling; hvilke teknologiske udviklinger af relevans for uddannelsen kan udvalget se?

- Brugen af velfærdsteknologiske hjælpemidler især til fysisk handicappede er i hastig udvikling.
- It til dokumentation samt intern og ekstern kommunikation i institutionerne vinder større udbredelse og kræver i højere grad end tidligere gode skriftlige kompetencer.
- Digitale medier til underholdning og læring breder sig eksplosivt på pædagogiske arbejdspladser ligesom de sociale medier fylder mere for børn, unge og voksne. Digitale og sociale medier påvirker måden at tænke relationsdannelse og fællesskaber på og stiller nye krav til det pædagogiske personale.

- Virksomhedernes udvikling; er der tale om ændrede organisationsformer, nye myndighedskrav eller andet af betydning for uddannelsen?

- Sagsområderne hhv. børn og skole (dvs. for aldersgruppen 0-18 år) kommer under samme forvaltningsmæssige enhed flere steder i landet.
- Ændrede organiseringer, fx større daginstitutioner med områdeledere
- Øget fokus på børnehavens betydning for barnets skolegang og uddannelse og på udvikling af kvalitet i det pædagogiske arbejde.
- Med Barnets Reform sættes der fokus på både den tidlige indsats og et tættere og mere virksomt samarbejde om barnet mellem de forskellige faggrupper i kommunen, der møder børnene og de unge.
- Fokus på inklusion og ændringerne i grænsedragningen mellem almen- og specialområdet. Betyder dels, at alle elever skal kunne bidrage til inklusion på normalområdet, dels at indsatsen på specialområdet sker med udgangspunkt i en særlig specialviden.
- Beslutningen om folkeskolereformen sætter øget fokus på samspillet mellem leg og læring og behovet for didaktiske kompetencer.

- Hvordan er det fremtidige behov for faglært arbejdskraft indenfor uddannelsens område?

De virksomheder, som den pædagogiske assistent uddannes til, er fortrinsvis offentlige dag- og døgntilbud til børn og unge samt til børn, unge og voksne med særlige behov. Efterspørgslen efter uddannet pædagogisk personale påvirkes af flere faktorer, herunder et stagnerende børnetal, en relativ stor aldersbetinget afgang af personale og en stigende interesse for uddannet personale i SFO, skole- og voksenhandicapområdet.

Regeringen, LO, KL og Danske Regioner har i forbindelse med trepartsdrøftelserne indgået aftaler, som fastsætter de årlige antal praktikpladser på uddannelsen til pædagogisk assistent fra 2008 til 2015.

- Er der udvikling på de tilgrænsende områder af relevans for uddannelsen (andre eud, amu, kvu, mv.)?

Parterne på området har gennem årene udviklet en lang række AMU-uddannelser, der supplerer erhvervsuddannelserne med tilbud til ikke-uddannede, der søger ind på området, og efteruddannelses tilbud til pædagogiske assistenter.

Der er taget politisk initiativ til at ændre bacheloruddannelsen til pædagog så den rummer tre specialer, nemlig småbørnsområdet, skole- og fritidsområdet eller handicap- og specialområdet.

- Udvalgets kommentarer til udviklingen i nøgletallene:

Nøgletallene viser, at kommuner og regioner ansætter flere elever end de er pålagt i hht. dimensioneringsaftalen. Det er ikke klart om tallene indeholder tal om antallet af elever, der gennemfører uddannelsen som GVU.

Tal om fuldførelse af uddannelsen er udtryk for de første færdiguddannede efter uddannelsens ikrafttræden, hvorfor antallet af gennemførte endnu ikke vurderes at afspejle et blivende niveau.

Videreuddannelsesfrekvensen er usædvanlig høj i forhold til andre erhvervsuddannelser og kan delvist forklare, at beskæftigelsesfrekvensen kan synes i underkanten.

Behov for fremmesprog som parameter af betydning for beskæftigelse og konkurrenceevne?

Fremmedsprogkompetencer er ikke afgørende for elevernes kompetencer eller institutionernes konkurrenceevne.

De uddannelsesmæssige konsekvenser af udviklingen anføres under pkt. 2, 3, 4, 5, 6, 7 og 8.

2. Behov for nyetablering af uddannelse

Der er ikke behov for etablering af nye uddannelser på området.

3. Behov for omlægning/revision af uddannelsen

Det faglige udvalget følger udviklingen på arbejdsmarkedet for de pædagogiske assistenter og finder behov for en revision af uddannelsesordningen. Revisionen planlægges med henblik på ny bekendtgørelse og uddannelsesordning sommeren 2015.

Revisionen vil især ske mhp. at fremme uddannelsens håndværksmæssige profil og skærpe kompetencerne indenfor inklusion, forebyggelse og sundhed samt brug af it og digitale medier. Endvidere ønskes en tydeligere profil i forhold til jobområdet tre specialiseringsmuligheder: det lille barn, skolebarnet samt det specialiserede område med handicappede og psykiatriske borgere.

4. Behov for nedlæggelse af uddannelsen

Der er ikke behov for at nedlægge uddannelsen.

5. Den løbende kvalitetsudvikling og kvalitetssikring af uddannelsens ordinære praktik og skolepraktik (hvis der i uddannelsen er skolepraktik)

Udvalget er løbende i tæt dialog og jævnlig korrespondance med lokale uddannelsesudvalg om kvalitetsudvikling og kvalitetssikring af praktikuddannelsen. Dialogen danner grundlag for revision af uddannelsen og udarbejdelse af vejledninger mv.

Det faglige udvalg udsender i efteråret 2013 to oplæg til LUU om indsatsområder, hvor der ønskes en fælles indsats med LUU om udvikling af uddannelserne. Det drejer sig om

- oplæg om kvalitet i uddannelserne
- oplæg om talentarbejde

Parterne bag uddannelsen har i regi af AMU-programmet udviklet praktikvejlederkurser, som mange praktikvejledere følger.

Der er ikke skolepraktik i uddannelsen.

6. Opfølgning på sidste års udviklingsredegørelse

PASS planlagde sidste år at undersøge om lovændringer vedr. sprogscreening og børnemiljøvurderinger mv. medførte behov for tilpasninger af praktikmålene. Dette arbejde har medført en mindre revision og præcisering af praktikmålene for uddannelsen. De nye praktikmål er gældende fra august 2013.

7. Opfølgning på de centrale analyse- og prognoseprojekter offentliggjort 2012

Een af de seks centrale analyse og prognoseprojekter, offentliggjort 2013, indeholder anbefalinger, der retter sig mod den pædagogiske assistentuddannelse. Det drejer sig om Kompetencer til social innovation, udført af New Insight A/S. Rapporten konkluderer at pædagogiske assistenter bidrager til social innovation ved at anvende deres baggrundsviden, redskaber og personlige kompetencer og skaber værdi i kraft af bedre omsorg eller at borgeren oplever øget livskvalitet.

Rapporten anbefaler, at det faglige udvalg i højere grad får begrebsliggjort og italesat social innovation i en uddannelsesmæssig sammenhæng. Dette arbejde indgår i PASS' kvalitetsoplæg og i arbejdet med at forny praktikuddannelsen.

8. Trin i uddannelsen

Parterne bag den pædagogiske grunduddannelse ønskede medarbejdere med flere kompetencer og udviklede derfor den pædagogiske assistentuddannelse. Det faglige udvalg mener ikke, at arbejdsmarkedet kan bruge personer med kompetencer, der kunne svare til et trin 1 i den pædagogiske assistentuddannelse.

9. Handlingsplan for tilvejebringelse af praktikpladser

Det faglige udvalg er af den opfattelse, at der er sammenhæng mellem dimensioneringen og behovet for uddannet arbejdskraft til det offentlige område.

1. *Beskrivelse af udvalgets konkrete forventninger til praktikpladsudviklingen for den enkelte uddannelse i 2013 og evt. de følgende et/ to år.*

Trepartsaftalen regulerer antallet af elever og praktikpladser. Siden 2007 har der været en stor stigning i antallet af praktikpladser på uddannelsen til pædagogiske assistent. Det større antal praktikpladser har medført, at hver kommune og hver region har skullet finde disse praktikpladser i relevante praktikvirksomheder inden for hhv. kommunen og regionen; og det har de gjort i overensstemmelse med § 43, stk. 2. Elever ansat i private virksomheder, der er godkendt til at

levere ydelser i en kommune eller region, indgår i hhv. den kommunale og regionale dimensioneringsforpligtelse.

Det er vanskeligt at identificere potentielle virksomheder, som ikke allerede indgår i dimensioneringen, og som kan benyttes som praktiksteder, dvs. hvor eleverne kan nå målene for praktikken.

- 2. En konkret og tidsfæstet angivelse af de handlinger udvalget vil iværksætte i forhold til de opgaver, som er fastsat i erhvervsuddannelseslovens § 43, stk. 2¹⁾.*

Med hensyn til potentielle ny praktikvirksomheder vil det faglige udvalg tage kontakt til private udbyderes organisationer samt se på mulighederne inden for specialområdet.

På grund af udviklingen i antallet af samarbejdsmodeller mellem kommuner/regioner og private institutioner/virksomheder har det faglige udvalg registreret behov for en præcisering af private institutioner/virksomheder i forhold til den koncerngodkendelse, som PASS har udstedt til kommuner og regioner. I løbet af efteråret vil det faglige udvalg udsende en vejledning vedr. ansøgning om godkendelse som praktikvirksomhed specielt rettet til private praktikvirksomheder.

- 3. Oplysninger om det faglige udvalgs konkrete samarbejde med de lokale uddannelsesudvalg om praktikpladsskabelse.*

De lokale uddannelsesudvalg modtager ansøgninger om godkendelse som praktikvirksomhed fra lokale virksomheder. De behandler sagen og sender en indstilling til det faglige udvalg, som derefter behandler sagen.

De fleste lokale uddannelsesudvalg har koordineringsudvalg, som fordeler eleverne mellem de enkelte praktiksteder.

Frist for indsendelse elektronisk til Undervisningsministeriet 20. september 2013 til mail-adressen UVAEFU1@uvm.dk